

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ΄.-φύλ. 19 * ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 1 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1916 * ΑΡΙΘΜΟΣ 630

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

Τῆ γενική ἀντιπροσωπεία τοῦ «*Νουμά*» τὴν ἔχει τὸ *ΑΚΑΔΗΜΑΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Ε. Κουκλάρα* (ὁδὸς Ἀκαδημίας 53, ἀντικρὺ στῆ Ζωοδόχο Πηγῆ). Ἐκεῖ γράφονται συντρομητές, πληρώνονται συντρομές, με ἀπόδειξη ὑπογραμμένη ἀπὸ τὸν ἐκδότη τοῦ *Νουμά*, πουλιοῦνται περασμένα φύλλα κτλ. κτλ.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΝΟΥΜΑ: ὁδὸς Πρωξιάτης 29.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ Περίοδος τῶν βυθῶν.
ΔΗΜ. ΒΟΥΤΥΡΑΣ Γ. αἰτιατική.
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ Ὑμνοί.
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Τηλεφωνήματα.
ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ Π. θια.
Κ. ΤΡΙΑΝΦΩΜΗΣ Ἀπὸ τὰ «Ρουμπιατὰ» τοῦ Ὁμάε Καγιάι.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ «Πλάτ' στὴν ἀγάπη (συνέχεια).
Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ Γλωσσολογικά.
Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ.

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ *)

Δὲν ἐννοεῖτε, δὲν ἐννοεῖτε, δὲν ἐννοεῖτε. Καὶ ἔχετε δίκαιον, πληρέστερον δίκαιον. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῆτε τί εἶδους ἐργασίᾳ ἔχει γίνεαι καὶ πόσῃ ἐργασίᾳ τί εἶδους εἶναι αὐτή, πῶς πρέπει νὰ κινηθῆ καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν. Καὶ θέλετε νὰ χυθῆ εἰς τὰ παλαιὰ

*) Σ. τοῦ «*ΝΟΥΜΑ*». Τὸ ἄρθρον αὐτὸ τοῦ μακαροῦ Περικλῆ Γιαννιόπουλου βυθίσθη μέσα σὲ παλιὸ σωτήρι τοῦ «*Νουμά*», λησμονημένο ἐστὶ ἀπὸ τὰ 1903 πού μᾶς; τὸ εἶ. σ. δώσει μαζὶ μ' ἕνα ἄλλο ἄρθρον, «*Ὁ Τριγυδιστής*» πού τυπώθηκε στὸν 34 ἀριθμὸ (1903) τοῦ «*Νουμά*», με τὴν ὑπεγραφή «*Ι. Ἀνεμοσ*», ποῦλε ναι τοῦτο τὸ ἄρθρον. Στὸ «*Τηλεφωνήματα*» μέσα ὑπάρχει διλόκληρος ὁ Γιαννιόπουλος με τίς φωτεινὰς του ιδέας, με τίς γοητευτικὰς παραξενιὰς του καὶ με τὸ ἰδιόρρητο ἔφος του.

καλοῦπι· ἀλλὰ πῶς ἀφοῦ εἶναι νέα, εἶναι ἄλλη; Καὶ διστάζετε νὰ δοκιμάσετε· τί σᾶς μέλει; πρὸς ποῖου; ἀπευθύνεσθε; δὲν ἀπευθύνεσθε πρὸς τοὺς πολλοὺς; Πρὸς αὐτοὺς κ' ἐγώ. Δώστετε σεῖς τὴν ἐργασίην μου πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ἀφίστετε αὐτοὺς νὰ κρίνουν, αὐτοὺς ἐρωτήσατε ἂν τοὺς ἀρέσῃ, ἂν τοὺς κάμνη κελόν. Τοὺς πολλοὺς. Πρὸς τοὺς πολλοὺς ἀπευθίνομαι ἐγώ. Τοὺς πολλοὺς θέλω νὰ ἐξυπνήσω τῶν πολλῶν θέλω νὰ ἐλευθερώσω, νὰ κτισθῆ τὴν ψυχὴν.

Μὲς ζητᾶτε κοψίματα, ραψίματα, κτενίσματα ἰδεῶν. Τί σᾶς μέλει; Τί σᾶς μέλει; Τί σᾶς μέλει; Ἐγὼ μεινόμενι, ἐγὼ βλάττομαι, ἐγὼ χάνω. Νομίζετε ὅτι δὲν τὸ ἐννοῶ; Ἄλλ' αὐτὸ θέλω. Ἐὰν ἐγὼ πάρω καὶ τελειώσω κἄτι τι, αὐτὸ ἐτελειώσω, δὲν εἶναι νὰ τὸ πάρω ἄλλο; τί τοτε δὲν ὠφελεῖ, εἶναι ἰδικόν μου. Ἄλλὰ ἐὰν πετάξω σωροὺς σωροὺς ἰδεῶν, δυνατὸν ὁ καθεὶς νὰ πάρῃ, νὰ κήρῃ, νὰ ράψῃ, νὰ κτερίσῃ, νὰ δημιουργήσῃ ὅ,τι θέλει.

Νά, λ.χ.: Ἐνὲς ἄνθρωπος πού ἔζητε δέκα χρόνια εἰς τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὴν ἀγάπητε, φυτικώτατα, κἄτι περισσότερο νὰ εἶδε ἀπὸ κἄθε σορὸν ποῦ πήγε μόνον νὰ τὴν μελετήσῃ, φυτικώτατα δυνατόν νὰ εἰπῇ ὠραία πράγματα. Καὶ μ' αὐτὸ τί; Ὅθ' εἶποῦν μόνον: Ὁραία τὰ λέγει. Καὶ ἔπειτα; Τίποτε. Καὶ αὐτὸ δὲν θέλω ἀκούσῃς. Ἐπικρατῆσάνω δὲ ἐκκατομμυριοστὴν φορὰν: Ὅ,τι θέλω νὰ εἰπῶ, δύναμαι νὰ τὸ εἰπῶ ὠρικώτατα. Δὲν θέλω, δὲν θέλω, δὲν θέλω καὶ δὲν πρέπει νὰ θέλω.

Ἀπευθίνομαι πρὸς ἔλους μὴ ἐξικριθὼν κανένα; Θέλετε νὰ δημιουργηθῆ ἕνας ἰδεολογικὸς κόσμος ὠρατος; Σεῖς, σὲ τὸν δημιουργήσατε ἕνα σᾶς εὔρουν τὸν δρόμον. Ἐσεῖς; Ὅθ' τὸν χαρήτε, ὅχι ἐγώ. Θέλετε νὰ ξεπαχώσουν, νὰ ξενακρωθοῦν, νὰ κινηθοῦν οἱ πολλοὶ πρὸς ἔλα τὰ ὠραία ποῦ ποθήτε; Ἀφήτε με εὐλεύθερον νὰ τοὺς κεντρίσω, καὶ νὰ τοὺς εἰσπληρώσω ὅπως ἔρω ἐγώ.

Καὶ; σᾶς παρκακλῶ, σᾶς παρκακλῶ, σᾶς παρκακλῶ; Πάρετε νὰ διαβάσετε μίαν Μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς Γραμμῆς καὶ τοῦ Χρώματος πού θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὴν «*Ἀνατολήν*» *). Ὅθ' σᾶς φανῆ καλὴ καὶ τὰ λοιπὰ νὰ εἶναι καὶ δὲν εἶναι τίποτε. Εἶναι σπουδαία — ἐγὼ βλέπετε μιλῶ στήθος; με στήθος — καὶ δὲν εἶναι τίποτε, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ κατόπι. Αὐτὰ τὰ δύο φύλλα ἔχουν δυὸ ἀγκωνάρια θεμελίων. Ἐνὸς κόσμου. Καθ' ἔλους τοὺς κανόνας τοῦ κτισίματος. Καὶ

*) Σ. τοῦ Ν. Ἐνα περιοδικὸ ποῦ βγαίνει τότε γιὰ λίγους μῆνες.

κόκκορας ακόμη έχει σφραγεί. Και διὰ τὸ κάθε τι εἶναι τὸ ἴδιον. Δὲν θέλετε χιλιάς χιλιάδων τοιούτων μελετῶν; Βάλετε τὸ χέρι εἰς τὴν καρδίαν σας. Δὲν σας χρειάζονται ἑκατομμύρια τοιούτων βιβλίων; Δὲν σας εἶναι χορηγητέον ἀπὸ κάθε ἄλλο; Δὲν προτιμᾶτε σωροὺς βιβλίων μὲ τὰ ὁποῖα νὰ κτίσετε σεις, ὅ,τι θέλετε πρὸς τοὺς τρεῖς τελειωμένῃ λιθάρι; Κεῖ δὲν εἶναι κρῖμα ἀνὸς κρῖνον φορῆσω νὰ τὰ πᾶρω μαζί μου ἐγώ; Διὰ τί δὲν θέλετε νὰ τὰ πάρετε, νὰ τὰ ἐξαιτηθῆτε, νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε μίαν ὄρην ἀρχίτερα; Ποῖος σὰς λέγει ὅτι αὐτίον δὲν εἶναι πιθανὸν ἕνα κεραμίδι νὰ μοῦ κόψῃ τὸν ἀέρα;

Ἔσας, ἐσὰς, σὰς, χρειάζονται αὐτὰ; ἐμένα δὲν μοῦ χρειάζονται τίποτε. Ἐμένα μὲ ἐνοχλοῦν μόνον, μὲ βρῦνονον μόνον. Μὴ κάμνετε σὺν Εὐρωπαῖοι. Ἐγὼ δὲν κάθομαι νὰ κτενίσω τέτοια βάρη. Ἐγὼ θέλω νὰ εἶμαι ἐλαφρὸς, ἐλαφρὸς σὺν πουλί. Τύχη τὰ πάντα καὶ τύχη ὤθησεν ἕναν ἀπὸ ἐμᾶς; νὰ ἴδῃ δέκα πράγματα, τὰ περισσότερα διὰ τὴν κοινὴν ζωὴν. Πάρτε αὐτὰ τὰ πράγματα, μὴ τὰ χάσετε.

Ἐγὼ τίποτε δὲν σὰς ζητῶ καὶ τίποτε δὲν ἔχετε νὰ μοῦ δώσετε. Ἐπλίνους δὲν θέλω. Δίξιν σὰς τὴν χαριζῶ. Ἐγὼ θὰ σὰς ἀδειάσω εἰς τὸ κεφάλι, ὅ,τι εἶναι χρησίμων, κινητικόν, ἡδονικόν τῆς ζωῆς σας: γρήγορα, γρήγορα καὶ ἔπειτα χίριστε, χίριστε. Ἐγὼ μίαν φοράν θὰ ζήτω, δὲν θὰ ζήσω δύο. Καὶ ἔτσι περᾶση ἡ νεότης, τὰ ρέτω σὰς τὰ χαριζῶ. Κ' ἐγὼ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ φάω τὰ νεύρα μου μὲ σὰς. Ἐγὼ τὴν μὲν, δόξην ποῦ ἐζητήσω εἶναι ἡ δόξην τῶν φίλων. Θέλω νὰ κτενίσωμαι τὸ κεφάλι μου ἄδειο, κούριο, φορτωμένον μὲ τὸ στεράνι τῶν φίλων. Καὶ θέλω νὰ πεθάνω νέος. Καὶ θέλω νὰ πεθάνω ὀρθός. Θὰ κάμω ὅ,τι εἶναι δυνατὸν γιὰ νὰ σὰς πείσω νὰ τὰ πάρετε, γιὰ νὰ σὰς δείξω ὅ,τι εἶναι χρησίμων διὰ σὰς. Θέλετε νὰ τὰ πάρετε; Πάρτε τα, εἶναι ἰδικὰ σας. Δὲν θέλετε; Τύφλα σας!

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

“ΥΜΝΟΙ,”

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Πάμε νὰ βροῦμε τὴν καινούρια μέρα.
Ἦλιος ἐδῶ τὴν πλάση δὲ φωτίζει.
Ἀπὸ τὸ σάλιο, μολεμένον ἀέρα
τὸ πουλί τῆς καρδίας μας φτερουγίζει.
Σὲ μίαν ἀλλοτινὴ σιμῶνει σφαῖρα
ποῦ τὸ πνεῦμα δὲ στέκει μετερίζι
στῆς ἀνάγκης τὸ νόμο, τὸν πατέρα
κάθε ἀδικίας ποῦ τὴ ζωὴ λυγίζει.
Πάμε νὰ βροῦμε τὴν καινούριον δρόμον
μακριὰ ἀπ' τῆς κοινωνίας μας τὸν κρυφόνον.
Ἦ νέα ψυχὴ, ποῦ τίναξες τὸν τρόμον
τοῦ δειλοῦ, τὴν ἀπάτη καὶ τὸ πνῆμα,

τὸ ζωντανὸ ἀγωνίσου τὸν ἀγῶνα.
Σ' ἀκολουθεῖ τὸ φουσκωμένον ὄμμα.

ΣΕ ΜΑΣ ΤΟΥΣ ΔΥΟ

Πόσο γοργὰ ἡ ζωὴ τὰ πάντα ἀλλάζει!
Τὴν ὑπαρξὴν μας, τὰ ὄνειρα ἀποστεύει.
Ἐδῶ ἕνας ἡλιος καίει, καὶ ἡ χιλιάδι
παρέκει τὴν λιχιάρα μας παιδεύει.
Ἐ βραχνὰς τὴν χαρὰν μας δυναστεύει,
χέρι μαῦρον τὰ ἐργαζατα μαλάζει,
τὸ φασμάτιν στήν ὄρα του σταλάζει.
Κεῖ ἂν παντοῦ κατὰ ἀγέροστο γυρεύει,
κατὰ αἰώνιον ἡ ψυχὴ νὰ κοιταλάσῃ,
καὶ ἂν στὸν ἔρωτα βούλει νὰ διώσῃ
πίστη, λαύρα, λιμάνι γιὰ ν' ἀράξῃ,
—δὲν μπορεῖ, δὲν μπορεῖ νὰ μὴν πετάξῃ...
Ἐ ποῦ μ' ἀκούεις ἀγάπη μου, ἐπὶ κρῖνε
σὲ μᾶς τοὺς δύο γιὰ ν' ἀληθεύῃ ἂν εἶναι.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ

Ποίηση βαθεῖα καὶ θεῖα σὲ συνταράζει,
ποῦ ἀπ' ἄλλους κόσμους ξένους καὶ ἄλλες σφαῖρας,
ἀνάμεσόν σου ἀθέλητα φουλίξει
καὶ συντονίζει τὴς γλυκῆς σου μέρας.
Κεῖ ἂν τὸ γέλιο σου ἀφρόνιστα πηγάζει
καὶ ποτίζει τοῦ νοῦ μου τὴς χμαῖρας,
μὰ στὰ βράχια τοῦ βίου μου καὶ τὴς ἔρας
κῆμα βογγᾷ τὸ φιδωτό σου καὶ.
Κῆμα θολὸ καὶ γέλιο ἡμιλοιοσμένο,
νύχτα βιβαῖα καὶ θεῖα τῆς ἀγκυλιάς σου,
τὸ μυστήριον τοῦ κόσμου διαλυμένο
στὴν ἔσπεστη ματιᾷ, σὸ μιλῆμά σου,
στὴν κάθε σου γραμμῇ καὶ κούφια χροῖ
ποῦ ἡ ποίηση καὶ ἡ ζωὴ πᾶν ζωντάρι.

ΟΛΥΜΠΙΟ

Πόσο καλά τὸ ξέρεις, ὦ καρτέ μου,
πὺς ποτὲ μου δὲν ἔγειρα σὸ κῆμα,
πὺς τὴ θλίψη δὲ ζήλεσα ποτὲ μου
καὶ ὅμως πάντα σὸ πλάϊ τὸς τρέγω ἀντάμα.
Τάχα ἡ ἀγνή χαρὰ δὲν εἶναι θῆμα;
Κεῖ ἂν μὰ φορὰ τὴν ἀγγίζεις σκοπέ μου,
γλήγορα τὴν τραγοῦθισες, σὲ δρόμα
νεκρῆς καρδίας, ποῦ δόθηκε τῷ ἀνέμου.
Ἐξ ἄλλο πᾶν δὲν ἔχω νὰ ὑπομείνω
παρὰ μίαν αἴσθησιν βαθεῖα, ποῦ ἀλλάζει
τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, καὶ παιδεύει
μὴς γαλήνης πνοὴ στὸν ὄμο θοῖνον.
Γιατί, ὅλα τὰ δεινὰ τοῦ ἀνθρώπου ξέρω
νὰ πᾶθω, νὰ αἰστανθῶ καὶ νὰ ὑποφέρω.